

Förslaget innebär att orden "ras" och "rasmässig" utmönstras ur lagstiftningen. Anledningen är att lagstiftaren vill markera ett avståndstagande från det biologiska rasbegreppet. Att helt ta bort begreppen skulle dock enligt utredaren riskera att minska skyddet för de personer som bestämmelserna är tänkte att skydda. Utredningen föreslår istället att begreppen ersätts med "en föreställning om ras".

Även om lagtexten med denna skrivning blir mer omständlig får syftet med förändringen anses vara av sådan vikt att Journalistförbundet tillstyrker förslaget.

Om begreppen ”könsöverskridande identitet eller uttryck”

Förslaget innebär att orden ”könsöverskridande identitet eller uttryck” i lagtexten byts ut mot ”könsidentitet eller könsuttryck”. Anledningen är enligt utredningen att formuleringen ”könsöverskridande identitet eller uttryck” kritiserats för att utgå från ett avvikarperspektiv.¹ Journalistförbundet delar den kritiken och tillstyrker därför förslaget att ”könsöverskridande identitet eller uttryck” ersätts med ”könsidentitet eller könsuttryck”.

Definitionen av ”könsidentitet eller könsuttryck”

Diskrimineringsgrunden ”könsöverskridande identitet eller uttryck” infördes i diskrimineringslagen 2009. I lagen definieras det i 5 § 2 punkten som ”att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön”. Enligt utredningen har den nuvarande definitionen mött kritik bland annat eftersom den utgår från ett avvikarperspektiv.² Journalistförbundet delar åsikten att en ny definition behövs. Utredningen föreslår att definitionen av ”könsidentitet eller könsuttryck” ska vara ”en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön”. Det är uppenbart att det är svårt att hitta en definition som på ett tillfredställande sätt beskriver vilka individer som diskrimineringsgrunden är tänkt att omfatta. Den föreslagna definitionen är dock bred och riskerar att leda till ovisshet. Enligt Journalistförbundet riskerar den föreslagna definitionen på grund av dess otydlighet att leda till tillämpningsproblem.

Praktiska konsekvenser av det utökade straffrättsliga skyddet

Utredningen föreslår att ”könsidentitet eller könsuttryck” införs i bestämmelsen om hets mot folkgrupp i TF 7 kapitlet 4 § 11 punkten (hänvisning i 5 kapitlet 1 § YGL). Denna begränsning av yttrandefriheten är enligt utredningen motiverad med hänsyn till intresseavvägningen mellan skyddet för den grupp som regleringen är tänkt att skydda och intresset för att behålla yttrandefriheten oförändrad. Journalistförbundet delar den bedömningen, men med hänsyn till den begränsning av yttrandefriheten som förslaget innebär är det viktigt att det är tydligt vilka typer av yttranden som regeln avser att kriminalisera. Det är därför olyckligt att definitionen av ”könsidentitet eller könsuttryck” som utredningen föreslår är otydlig.

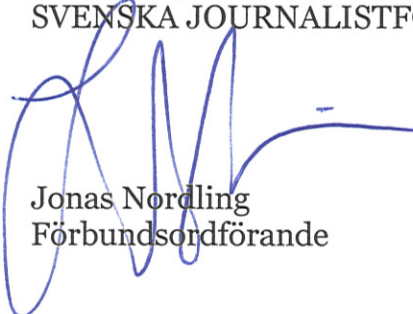
Hets mot folkgrupp är inte bara ett yttrandefrihetsbrott i TF och YGL. Bestämmelsen påverkar också Lag (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor (LEK), eftersom bestämmelsen återfinns i 5 § 1 punkten nämnda lag. Enligt paragrafen är den som tillhandahåller tjänsten skyldig att ta bort meddelanden vars innehåll uppenbart är sådant som avses i bland annat bestämmelsen om hets mot folkgrupp. Den föreslagna förändringen av regeln om hets mot folkgrupp

¹ Se SOU 2015:103 Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m. m. sid 187.

² Se SOU 2015:103 sid 192.

kommer därför att påverka förutsättningarna för den som ansvarar för innehåll på webbplatser som omfattas av LEK eller som har delegerats ansvaret.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande